

Зачепилівська районна державна адміністрація

Відділ освіти

Будинок дитячої та юнацької творчості

Всеукраїнська експедиція

учнівської та студентської молоді

«Моя Батьківщина – Україна»

Напрямок **«Із батьківської криниці»**

Енергетика – не жіноча справа?

2017 рік

Автор роботи: Браїлко Марина Олексіївна, учениця 11 класу, член гуртка «Літературне краєзнавство» Миколаївської ЗОШ I –III ступенів Зачепилівського району Харківської області.

Керівник: Чуб Тамара Миколаївна, вчитель української мови та літератури Миколаївської ЗОШ I –III ступенів Зачепилівського району Харківської області, спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист, керівник гуртка «Літературне краєзнавство», т. 953623.

У селі кожна нова людина відразу впадає у вічі і викликає цікавість: хто? звідки? до кого? Уважно проводжали поглядом ми пишноволосу жінку, що заходила на подвір'я нашої колишньої вчительки Любові Олексіївни. Виявилось, що це до неї завітала подруга її ще з дитячих літ, що майже 50 років прожила на Сахаліні. Ще більша зацікавились ми, дізнавшись, що Ніна Григорівна (так звать цю жінку) – наша землячка і життя присвятила далеко не жіночій справі – енергетиці. Тож, зрозуміло, нам захотілося побільше дізнатися про цю незвичайну жінку.

Серова (Калініченко) Ніні Григорівна народилася після війни. Батьки Григорій Антонович і Марія Вікторівна – звичайні сільські працівники, що знали і війну, і тяжку працю. Після закінчення 8 класу навчання у Дніпропетровському енергобудівному технікуму по спеціальності «Автоматизація теплових процесів на електростанції», як краща учениця, отримала направлення в м. Ленінград. На диво, відмовилась і поїхала до Сибіру. Чи тягла романтика, чи хотілося світ побачити, чи бажала перевірити себе на стійкість? Спеціалісти тресту «Електромонтаж» (м. Кемерово) виконували електромонтажні роботи на теплових електростанціях в Середній Азії, на Далекому Сході, в Сибірі. І ось Ніна з кількома подругами в 1969 році їде до першого місця роботи в Казахстан до м. Теміртау.

60р. ХХ ст.. Весь Радянський Союз – це гігантське будівництво: житлові будинки, фабрики і заводи, космічні об'єкти і електростанції. Щоб дати уявлення про темпи розвитку тогочасного Теміртау, наведемо кілька цифр:

- 1946 р.- запущено прокатний стан на металургійному заводі.
- 1947 р.- розпочали роботу друга мартенівська піч і тонколистовий прокатний стан.
- 1949 р.- відкрито м'ясо комбінат, хлібозавод, пекарню, стадіон на 6000 чоловік, парк відпочинку.
- 1950 р.- запущено ацетиловий і ацетальдегідний цехи заводу, відкрита спеціалізована дитяча лікарня.

- 1951 р.- побудоване лікарняне містечко, 2 школи, дитсадок, здано 9000 м² житла, висаджено 50 тисяч дерев.

Уряд оголосив Теміртау всесоюзним ударним будівництвом, і з усіх кінців країни сюди прибували молодіжні загони.

Для зведення теплоелектроцентралі (ТЕЦ), яка буде забезпечувати електроенергію і теплом металургійний комбінат з повним циклом виробництва, і прибула Ніна. Директором комбінату був тоді Нурсултан Назарбаєв, майбутній президент Казахстану.

Тяжко працювали, стомлювалися, але снаги додавало відчуття потрібності, своєї ролі маленького гвинтика в потужному робітничому механізмі. Тут Ніна і кохання своє зустріла, і заміж вийшла. Тож коли об'єкт було побудовано і здано в експлуатацію, молода сім'я їде на будівництво Чульманської ГРЕС у Якутію (Республіка Саха). Ми знаємо про цей край з телебачення чи книг, а Ніна побачила на свої очі величезну територію, майже як Індія, а населення – менше мільйона. В нашому Харкові вдвічі більше, ніж в усій Якутії. Край вічної мерзлоти, морозів до -70, але і надзвичайно багатий на уранові та залізні руди, пушину, ліс, золото, алмази. Для добування природних багатств краю потрібна величезна кількість енергії і тепла. Працювала Ніна і сумувала: на календарі квітень, вдома на Харківщині – квіти, трави, городи садять, а тут – снігу півтора метри...

А потім була Чита, адміністративний центр Забайкальського краю, транспортний вузол. Це тут у молодій сім'ї, яка мала маленького сина Костю, з'явилася перша в житті окрема квартира, хай і однокімнатна. Не встигли як слід обжитися, як Ніні і Петру - кращим працівникам запропонували змінити місце проживання. Так вони прилетіли в найбільше місто Сахалінської області Южно-Сахалінськ. І знову звикай до нової роботи, нового колективу. Це зараз ми дивуємося: як? З восьмимісячною дитиною? Весь час «сидіти на валізах»? А Ніна розуміла: треба. Країна розвивається, будується швидкими темпами, а її професія – одна з найпотрібніших. Тут чоловік працює бригадиром електромонтажників, Ніна – теж у його бригаді. У них багато друзів, бо тут і

росіяни, і українці, і корейці, євреї, татари – всі як рідня, бо майже всі приїхали сюди з Великої Землі. Наша Ніна монтувала при побудові ТЕЦ щити автоматичної системи управління. Скільки знань треба мати, яка відповідальність лежить на твоїх плечах! У вихідні любили їздити на берег Охотського моря, милуватися чарівною природою, купатися, ловити рибу і збирати гриби. Іноді Ніні ставало не по собі : попереду – за 40 км. через протоку Лаперуза – Японія, а рідна Україна, батьківська хата – ой як далеко! І нападала така туга, і так хотілося додому... Та головним у їхньому житті було слово «треба». Тож поступово звикли і до частих завірюх, і до триметрових заметів, і до циклонів, на собі перевірили силу тайфунів «Філіс», «Чатаан», «Руса», «Хигос», про які в Союзі дізнавалися тільки з новин, і то це здавалося такими далеким, «не у нас».

Спершу думала, що скоро доведеться і звідси поїхати на нову електростанцію, а затрималася на Сахаліні на кілька десятків років. Правда, були відрядження – в Магадан. Там протягом 8 місяців працювали на будівництві Аркагалінської ТЕЦ недалеко від Верхоянська, відомого Полюса холоду Північної півкулі Землі. Мороз -60, світловий день 2 години на добу, решта ніч. І робота з ранку до вечора, з осені до весни. Кажуть, людина звекає до всього. А такі умови життя і роботи загартовують і не позбавляють оптимізму таких, як Ніна. І працювали на совість, і відпочивали з задоволенням, і на снігу загоряли в Сонячній долині, і мороз не лякав. Коли якось мороз упав до -35, розстібали куртки, бо їм було вже жарко.

А ще було відрядження на Камчатку для будівництва водогрійного котла на ТЕЦ в Петропавловську-Камчатському. І Ніна Григорівна розповідає не про складну тяжку роботу, а про враження від прогулянок до Авачинської бухти, де любила дивитися на військові кораблі, підводні човни і знала, що через Беренгове море – США; про багаті на брусницю ліси, про купання в гарячих джерелах під відкритим небом, з якого падає сніг.

Після повернення з цього відрядження за старанну роботу, високий професіоналізм Ніну Григорівну призначають інженером виробничо-технічного

відділу. Тепер уже вона виготовляла ті самі електромонтажні схеми, за якими недавно працювала сама.

Під час відпусток Ніна з чоловіком подорожують Радянським Союзом, адже саме бажання «побачити світ» спонукало її відмовитися від роботи в Ленінграді. Казахстан, Киргизія, Росія, Україна, Білорусія. І скрізь – незабутні враження, зустрічі з друзями, яких у Ніни завдяки такій важкій і цікавій роботі багато. З розпадом СРСР розпався і могутній трест, в якому працювала наша землячка. Але робота для енергетиків завжди є, і Генеральний директор, кореєць Тен Хе Сен (робітники називали його Володимиром Петровичем) зумів відібрати найкращих спеціалістів і створити самостійне підприємство ООО «Електросахмонтаж». Так Ніна стала заступником директора фірми. Щоб справлятися з масою незнайомих обов'язків, потрібні юридичні, економічні знання. І Ніна Григорівна здобуває знання в міжнародній бізнес-школі. Їхня фірма займається лініями електропередачі (ЛЕП), освітленням житлових приміщень, ремонтом існуючих об'єктів. Жінка з гордістю хвалиться, що геотермальна станція, побудована ними на Курильських островах, діє до цього часу. Тоді ж, у 90-х роках ХХ ст. Ніна Григорівна Серова побувала і в Китаї, і в Південній Кореї. І хоч у 50 років пішла на пенсію, ще 15 років працювала, бо була потрібна, добре знала і любила свою роботу.

Коли американці разом з російською компанією почали будівництво заводу по виробництву зрідженого газу, фірма Ніни мала теж великий об'єм робіт. Оскільки доводилося мати справу з турецькими, канадськими, китайськими, американськими компаніями, довелося вивчити англійську мову, бо і в школі, і в технікумі Ніна вивчала німецьку.

В напруженій творчій праці пройшли роки. Династія продовжується: батько, Григорій Калініченко, електрифікував будинки односельців у 60-х роках, все трудове життя Ніна віддала енергетиці, тепер син і онук теж обрали для себе цю справу. Сумує Ніна і радіє: важко, але ж і цікаво!

Ніна Григорівна, проживши більшу частину життя на Сахаліні, зараз живе в Пензі, все так же подорожує, зустрічається з людьми, з якими подружилася на

Сахаліні. Не обминає і нашу Миколаївку. Де не була, а такої краси ніде не бачила. Може, тому, що батьківщина – найкрасивіша, найрідніша?

Ось таке цікаве, незвичайне життя нашої миколаївської дівчини, яка закінчила нашу школу, бігала по наших дорогах, пасла гусей біля нашої річки. Тим, хто вважає, що енергетика – не жіноча справа, вона довела, що жінці може підкоритися навіть така складна галузь промисловості. Ми пишаємося тим, що наше звичайне степове село дало країні багатьох талановитих, видатних, працьовитих людей, і серед них – Калініченко (Серова) Ніна Григорівна.